

Vilje og evne til at tage ansvar

Dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033

Indhold

- 04** Nye krav til fremtidens forsvar
- 06** Historisk forsvarsforlig i en ny sikkerheds-politisk virkelighed
- 08** Regeringens politiske pejlemærker
- 14** Økonomisk ramme og finansiering

Omslagsfoto: Lars Skjoldan
Portræt side 5: Steen Brogaard

Nye krav til fremtidens forsvar

Ruslands invasion af Ukraine har fundamentalt forandret det trusselsbillede, vi står overfor. Der er krig i Europa, og fred og frihed kan ikke længere tages for givet.

Derfor bliver vi nødt til at investere i vores egen sikkerhed i Danmark og tage et større medansvar for verden omkring os. Det gælder i rigsfællesskabet, i vores europæiske nærområde og globalt i verdens brændpunkter. Vi reorienterer samtidig Danmarks forsvars- og sikkerhedspolitik med større vægt på rigsfællesskabet og vores nærområde.

Det stiller store krav til vores forsvar, som skal kunne løse mange forskellige opgaver.

Vi skal i højere grad kunne leve op til vores allieredes forventninger i NATO og de mål, vi har forpligtet os til. Samtidig skal vi være engageret i EU's arbejde om forsvar og sikkerhed som en aktiv og troværdig partner. Begge dele er en forudsætning for at passe ordentligt på Danmark, rigsfællesskabet og bidrage til den kollektive sikkerhed i Europa.

Danmark skal også være en markant og vedvarende støtte til Ukraines frihedskamp, hvor vi bidrager med både militære donationer og træningsindsatser. Det er en indsats, som vi må forvente vil strække sig over flere år, og som Danmark vil fortsætte med at støtte.

Regeringen foreslår derfor at afsætte yderligere 21,9 mia. kr. til militær støtte under Ukraine-fonden.

Heraf 7,5 mia. kr. i 2023, 10,4 mia. kr. i 2024 og 1,0 mia. kr. årligt i 2025-2028. Dermed vil der i alt være afsat 32,6 mia. kr. til militær støtte under Ukraine-fonden.

Herhjemme skal samfundsrobustheden styrkes, og Forsvaret skal fortsat i fællesskab med andre myndigheder styrke sikkerheden på tværs af samfundet.

Regeringen er parat til at løfte det ansvar og lægger derfor op til at investere cirka 143 mia. kr. i initiativer i forliget, der skal styrke dansk forsvar og sikkerhed over de næste ti år. Det kommer i tillæg til Ukraine-fonden. Det er et historisk løft, der indfrier NATO's målsætning om at bruge to procent af BNP på forsvarsudgifter, som aftalt af et bredt flertal i Folketinget i *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik*. Regeringens ambition er, at vi senest i 2030 lever op til målsætningen varigt. Den markante støtte til Ukraine vil betyde, at Danmark i 2023 og 2024 har afsat midler til at leve op til NATO's to procent-målsætning.

Det er en historisk stor opgave, vi står overfor. For at skabe de bedste forudsætninger for at løse den lægger regeringen op til at afsætte midler til genopretningen af Forsvarets fundament.

Samtidig vil vi styrke Forsvarets organisation og økonomistyring, hvilket er en forudsætning for at gennemføre den historiske styrkelse af dansk forsvar og sikkerhed de kommende ti år. Vi skal have styr på

pengene og sikre, at de bliver investeret bedst muligt. Regeringen lægger op til at lave et ti-årigt ramme-forlig, som vi løbende implementerer i delaftaler om konkrete investeringer i nye kapaciteter og initiativer til styrkelse af dansk forsvar og sikkerhed. Det giver fleksibilitet, fordi der kan tages hensyn til nye behov og ændringer i den sikkerhedspolitiske virkelighed og den teknologiske udvikling.

Det nye forsvarsforlig er en stor opgave, som regeringen går til med ydmyghed i samarbejde med Folketingets partier. Vi skal opbygge et forsvar, som kan imødegå de udfordringer, vi står overfor lige nu – og i fremtiden. Det skal være et forsvar, som i højere grad lever op til vores allieredes forventninger til Danmark, og som danskerne kan regne med er både tidssvarende og en attraktiv arbejdsplads for vores soldater, som er hjertet i Forsvaret.

Derfor håber jeg også, at vi kan lave en bred aftale i Folketinget, så vi sammen kan tage ansvar for Danmarks forsvar og sikkerhed.

Med venlig hilsen

 Troels Lund Poulsen
 Fungørende forsvarsminister

Historisk forsvarsforlig i en ny sikkerhedspolitisk virkelighed

Danmark står ved et historisk forsvars- og sikkerhedspolitisk vendepunkt. Ruslands invasion af Ukraine har bragt krig tilbage til Europa. Det har understreget vigtigheden af, at Danmark står sammen med vores allierede og partnere i NATO og EU.

Svaret skal først og fremmest være, at Danmark skal løfte en større del af ansvaret for den fælles sikkerhed. Det har Danmark forpligtet sig til i NATO. Samtidig skal Danmark fortsætte den stærke støtte til Ukraines frihedskamp.

Krigen i Ukraine har vist, at krig ikke længere er afgrænset til kamppladsen, men omfatter alt fra energipolitik, beskyttelse af kritisk infrastruktur, informationskrig og cyberangreb. Det skal Danmark være rustet til at kunne imødegå.

Danmark står over for et meget bredt og komplekst trusselsbillede, som stiller nye krav til det danske forsvar, beredskab og samfund. Det gælder også trusler og udfordringer i verdens brændpunkter. Terrorisme, voldelige konflikter og irregulære migrationsstrømme fra Europas nærområder forsvinder ikke. Klimaforandringer, pandemier og naturkatastrofer risikerer at forstærke truslerne. Og Kinas globale ambitioner vil fortsat udfordre Danmark og vores allierede, ikke mindst i forhold til nye teknologier.

NATO og det transatlantiske bånd er fortsat hjørnesten i dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, og det

er regeringens ambition, at Danmark skal løfte sin del af ansvaret i NATO. Samtidig giver afskaffelsen af EU-forsvarsforbeholdet nye muligheder for at tage et større ansvar for fred og sikkerhed i Europa og resten af verden. Det ansvar skal Danmark tage på sig som en aktiv og troværdig partner i EU-samarbejdet.

Som aftalt af et bredt flertal af Folketinget med *Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik* skal Danmark leve op til NATO-målsætningen ved, at Danmarks udgifter til forsvar og sikkerhed løftes varigt til to procent af BNP. Det gælder også NATO-målet om, at 20 procent af forsvarsbudgettet skal gå til investeringer i nyt materiel. Regeringen har skruet op for ambitionerne, så Danmark skal leve op til to procent-målsætningen senest fra 2030 og frem.

Det kræver store investeringer i dansk forsvar og sikkerhed. Konkret foreslår regeringen at investere cirka 143 mia. kr. til initiativer i forsvarsforliget.

Ny tilgang til forsvarsforlig

Krigen i Ukraine er et tydeligt eksempel på, hvordan trusselsbilledet pludselig kan udvikle sig og på måder, vi ikke kan forudse. Den teknologiske udvikling, som buldrer afsted, kan inden for få år ændre kamppladsens karakter, så Forsvarets operative og militære behov ændrer sig. NATO's forventninger og krav er heller ikke statiske, og

Danmark skal være i stand til at kunne omstille sig til nye forventninger fra vores allierede.

Det betyder, at det i et nyt forsvarsforlig ikke er muligt at træffe alle beslutninger om fremtidens forsvar lige nu. Det kræver en anden tilgang til dansk forsvarspolitik og planlægning. Regeringen lægger derfor op til at lave et ti-årigt rammeforlig, som er en ny form for forlig på forsvarsområdet, hvor der løbende kan tages stilling til nye behov og vilkår for dansk forsvar og sikkerhed.

I modsætning til tidligere forsvarsforlig, hvor alle politiske initiativer har været bestemt for hele forligsperioden på forhånd, vil rammeforliget være en aftale om den overordnede strategiske retning for udviklingen af Danmarks forsvar og sikkerhed samt den økonomiske ramme.

De konkrete kapaciteter og initiativer skal derefter besluttes løbende i delaftaler allerede fra efteråret 2023 og frem. Færøernes Landsstyre og Naalakkersuisut vil blive tæt inddraget i de aspekter, der vedrører Nordatlanten og Arktis.

Tilgangen med et rammeforlig giver fleksibilitet til at håndtere de forandringer, som Danmark vil skulle navigere i over de kommende ti år, samtidigt med at det skaber langsigtede og stabile økonomiske rammer.

Med delaftaler gennem forligsperioden kan der løbende træffes beslutninger, som vil afspejle den udvikling, som Danmark står overfor. Løbende delaftaler styrker også implementering, styring og opfølgning på de politiske beslutninger på forsvarsområdet, som er en forudsætning for at gennemføre det historiske løft af Danmarks forsvar og sikkerhed.

Regeringen vil sammen med forligskredsen gøre status undervejs i perioden for at sikre, at den strategiske retning for dansk forsvar og sikkerhed stadig passer til den sikkerhedspolitiske virkelighed, for eksempel når Danmark får nye styrkemål fra NATO.

Hurtigt og solidt fra start

Der er en række områder, som haster, og som er forudsætninger for et styrket forsvar. Blandt andet evnen til at rekruttere og fastholde mere af det personel, som er afgørende for at opretholde og styrke Forsvarets indsatser.

Derfor ønsker regeringen, at der i forligskredsen allerede i efteråret 2023 træffes beslutning om en delaftale med blandt andet rekrutterings- og fastholdelsestiltag, der skal sikre, at Forsvarets personaleopbygning kommer hurtigt og solidt fra start.

Regeringens politiske pejlemærker

Det komplekse trusselsbillede stiller store krav til et tidssvarende forsvar i en foranderlig verden.

Danmark skal have både vilje og en forbedret evne til at løfte det fælles ansvar, ikke mindst i NATO. Afskaffelsen af EU-forsvarsforbeholdet har samtidigt åbnet nye muligheder i EU, som Danmark skal gribe.

Herudover er det regeringens klare ambition, at det historiske løft af dansk forsvar og sikkerhed kommer det danske samfund bredt til gavn. Samfundsrobustheden skal øges. Og det skal sikres, at de store investeringer bidrager til dansk industri, forskning og danske arbejdspladser, så det styrker og udvikler Danmarks hjemlige forsvarsindustri.

Investeringerne i Forsvaret kan kun gennemføres, hvis Forsvarets fundament er solidt. Det er desværre ikke tilfældet i dag. Der er derfor behov for en økonomisk genopretning af Forsvarets fundament og en bedre økonomi- og forligsstyring.

Regeringen ønsker på den baggrund, at den historiske styrkelse af dansk forsvar og sikkerhed skal ske med udgangspunkt i tre overordnede pejlemærker, der sætter den overordnede strategiske retning de næste ti år:

- ▶ Vilje og evne til at løfte det fælles ansvar
- ▶ Til gavn for samfundet
- ▶ Fundamentet på plads

Vilje og evne til at løfte det fælles ansvar

Styrkede bidrag til NATO og EU

Danmark skal i højere grad leve op til de krav og forventninger, som NATO og allierede har til Danmark. Derfor skal vi styrke vores bidrag til NATO's målsætninger, byrdedeling og indsatser.

For at leve op til NATO's forventninger skal Forsvaret bygges op til at kunne opstille flere styrker, der skal kunne indsættes med større udholdenhed og hurtigere reaktionsevne. Danmark skal prioritere i højere grad at efterleve de styrkemål, NATO's har tildelt Danmark.

Danmark skal også spille en aktiv rolle i samarbejdet om forsvar og sikkerhed i EU, der skal gå hånd i hånd med indsatserne i NATO. Samarbejdet er vigtigt for at sikre danske interesser. Med afskaffelsen af forsvarsforbeholdet ønsker regeringen, at Danmark skal løfte et større ansvar i forhold til Europas sikkerhed.

Forsvaret skal, når det er relevant, bidrage til EU's militære missioner og operationer. Det kan være på Vestbalkan, i Nordafrika og Sahel eller andre af EU's nærområder. Danmark skal også engagere sig i de forskellige dele af EU's institutionelle forsvarssamarbejde med danske styrkepositioner og prioriteter for øje, blandt andet i forhold til forsvarsindustrien.

Finlands medlemskab og Sveriges kommende medlemskab af NATO samt dansk afskaffelse af forsvarsforbeholdet giver samtidig nye muligheder for nordisk sikkerhedspolitisk og militært samarbejde. Det nordiske forsvarssamarbejde er i hastig udvikling, og her skal Danmark også engagere sig.

Fastholdt støtte til Ukraine

Ukraines behov for støtte som følge af Ruslands invasion forventes fortsat at være højt over en længere årrække. Regeringen ønsker derfor at fortsætte Danmarks substantielle militære støtte til Ukraine og derved fastholde Danmark blandt de største bidragsydere til Ukraine relativt til størrelse. Regeringen foreslår derfor at afsætte yderligere

21,9 mia. kr. til militær støtte under Ukraine-fonden. Heraf 7,5 mia. kr. i 2023, 10,4 mia. kr. i 2024 og 1,0 mia. kr. årligt i 2025-2028. Dermed vil der i alt være afsat 32,6 mia. kr. til militær støtte under Ukraine-fonden. Den markante forøgelse af støtten vil betyde, at Danmark i 2023 og 2024 har afsat midler til at leve op til NATO's to procent-målsætning.

Tre centrale indsatsområder

Regeringen ser tre geografiske indsatsområder for Forsvaret, hvor Danmark skal løfte sit ansvar:

Rigsfællesskabet

Forsvaret skal bidrage til sikkerheden i hele rigsfællesskabet i tæt samarbejde med relevante sikkerhedsmyndigheder med blik for de forskellige sikkerhedspolitiske vilkår i henholdsvis Danmark, Grønland og Færøerne. Danmark skal selvsagt kunne beskytte sig selv mod trusler i Østersø-regionen og andre steder.

Det er også målet, at Arktis og Nordatlanten fortsat skal være et lavspændingsområde, hvor potentielle konflikter løses på fredelig vis. Med dette mål for øje skal Danmark bidrage endnu mere til at opfylde allieredes og NATO's interesser i regionen. Derfor vil regeringen forbedre overvågningen og suverænitethåndhævelsen i regionen under tæt inddragelse af Færøernes Landsstyre og Naalakkersuisut og i tæt samarbejde med allierede, særligt USA. Samtidig skal Forsvarets indsatser så vidt muligt også komme de færøske og grønlandske samfund til gavn i bredere forstand, og kapaciteten til at støtte det civile beredskab på Færøerne og i Grønland vil blive øget i takt med den generelle styrkelse af Forsvaret.

Nærområdet i øst

Den største militære opgave i de kommende år gælder Danmarks sikkerhed og nærområde i øst. I Østersøregionen og Baltikum har Danmark, sammen med vores nordiske allierede, et særligt ansvar for sikkerheden og væsentlige sikkerhedspolitiske interesser. Forsvaret skal derfor opbygges til at kunne bidrage mere til NATO's kollektive afskrækkelse og forsvar. Det kræver, at flere styrker skal stå til rådighed for NATO med henblik på hurtigere indsættelse, samt at dele af styrkerne er indsat fremskudt i NATO's frontlinjestater.

Danmarks geografiske placering er et vigtigt bagland for allieredes adgang til Østersøregionen. Forsvaret skal bidrage til at sikre, at allieredes styrker kan opholde sig og rejse mere sikkert gennem Danmark. Derfor ønsker regeringen et øget fokus på beskyttelse af dansk luftrum, beskyttelse af undersøisk kritisk infrastruktur og vitale søveje.

Indsatser i verdens brændpunkter

Danmarks indsatser i resten af verden er stadig centrale, blandt andet for at bekæmpe terrorisme og forebygge irregulære migrationsstrømme.

Regeringen lægger samlet set op til en reorientering af Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik fra tilstedeværelse i verdens brændpunkter til fordel for større tyngde i rigsfællesskabets nærområde. Forsvaret skal dog fortsat kunne bidrage til at imødegå samt have styrker, der fleksibelt og hurtigt kan reagere på kritiske trusler i Europas nærområde og verdens brændpunkter, herunder i rammen af EU.

Nødvendig opbygning af Forsvaret

Forsvaret skal have de rette rammer for at kunne løfte det fælles ansvar og styrke vores bidrag til de tre indsatsområder. Genopretningen af Forsvarets fundament, som regeringen prioriterer i den kommende forligsperiode, viser vejen frem mod et forsvar i balance – men Forsvaret skal bygges yderligere op for at kunne imødegå de nye, mere omfattende og komplekse opgaver.

Rekruttering og fastholdelse

Det er en afgørende forudsætning, at Forsvaret kan fastholde og rekruttere flere medarbejdere. Regeringen vil igangsætte tiltag på HR- og uddannelsesområdet tidligt i forligsperioden for at kunne rekruttere, udvikle og ikke mindst fastholde de nødvendige kvalificerede militære og civile medarbejdere. Det er afgørende, at Forsvaret er en attraktiv og moderne arbejdsplads, hvor der er plads til alle og hvor mangfoldighed er en styrke.

Værnepligt

Det forværrede trusselsbillede stiller øgede krav til Forsvarets opgaveløsning. Samtidig har de senere års kriser og pandemier vist nødvendigheden af, at Forsvaret kontinuerligt støtter civile myndigheder. Der er behov for, at værnepligten i endnu højere grad kan understøtte Forsvaret, frigøre soldater til operative opgaver, og at værnepligtige kan stå til rådighed for civilsamfundet. Regeringen ser behov for at styrke værnepligten og forlænge den periode, hvori de unge aftjener værnepligt. En styrket værnepligt vil også kunne udvide Forsvarets rekrutteringsgrundlag og reserven samt indbefatte mere ligestilling mellem mænd og kvinder. Styrkelsen skal ske vel vidende, at det vil betyde større træk på ungdomsårgangene og potentielt kan mindske frivillighedsgraden i værnepligten.

Fysiske rammer

De mere komplekse og omfattende opgaver samt et større antal medarbejdere kræver styrkede rammer. Regeringen ser derfor behov for at fremtidssikre Forsvarsministeriets concern med tidssvarende faciliteter og bygninger samt teknologisk og opdateret materiel og kapaciteter. I den forbindelse skal Forsvarets operative og administrative IT moderniseres og concernen blandt andet digitaliseres.

Til gavn for samfundet

Fremtidens trusselsbillede rummer ikke kun traditionelle militære trusler, men også bredere sikkerhedspolitiske udfordringer, som for eksempel cyber- og hybrid krigsførelse, spionage, afledte effekter fra klimakrisen, truslen fra terror, pandemier og naturkatastrofer. De har betydning for både forsvarsområdet og andre myndigheder på tværs af det danske samfund.

Derfor er det centralt for regeringen, at samfundssikkerheden styrkes, og at vores samfund også er rustet mod de bredere sikkerhedspolitiske udfordringer. Det indebærer blandt andet styrket cyberforsvar- og sikkerhed samt at forsvarsområdet fortsat bidrager til opgaveløsningen for politiet og civile myndigheder.

Når der skal investeres i dansk forsvar og sikkerhed, er det en prioritet for regeringen, at investeringerne kommer det danske samfund til gavn. Det kan eksempelvis være gennem tæt samarbejde med industri og forskning og ved at være en ansvarlig arbejdsplads for alle, hvor også veteraner bliver behandlet værdigt.

Cyberspace bliver en vigtigere del af nutidens og fremtidens kampplads og udgør samtidig en høj trussel mod det danske samfund via for eksempel spionage, aktivisme, destruktive angreb og kriminalitet. Regeringen vil derfor prioritere at styrke Danmarks cyberforsvar- og sikkerhed samt øge rådgivning for at styrke cyber- og informationssikkerhed i relevante myndigheder inden for rigsfællesskabet.

Forsvarets Efterretningstjeneste skal i samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste fortsat være i stand til at varsle om ændringer i trussels- og situationsbilledet, så Forsvaret og relevante myndigheder kan reagere hurtigt på nye trusler og sikkerhedspolitiske udviklinger. Det kræver løbende udvikling at følge med trusselsbilledet.

Regeringen ønsker at styrke Hjemmeværnet med henblik på at sikre et mere robust bidrag til det nationale forsvar og civile beredskab i Danmark. Der skal sikres bedre rammevilkår for frivillighed, herunder bedre udrustning og materiel.

Forsvaret og Hjemmeværnet skal fortsat bidrage til opgaveløsningen for politi og civile myndigheder, herunder blandt andet til miljøindsatser, politi-, rednings-, transport- og bevogtningsopgaver samt med bistand fra Forsvaret til for eksempel anti-terrorberedskabet og bevogtning af kritisk infrastruktur i ekstraordinære situationer. Kapaciteten til at støtte politiet og civile myndigheder øges i takt med den generelle styrkelse af Forsvaret.

Forsvarsrelevant forskning og udvikling skal styrkes, for eksempel inden for drone- og kvanteteknologi. For at understøtte dette skal samspillet mellem myndigheder, industrien og forskningsinstitutioner styrkes, så der sikres fortsat dansk innovations- og konkurrenceevne i tråd med udviklingen i NATO og EU, herunder med de nye muligheder efter afskaffelsen af EU-forsvarsforbeholdet. Indsatsen skal komme hele samfundet til gavn, herunder Forsvarets egne operative behov og både industri, forskningsverdenen, den grønne omstilling samt bidrage med danske arbejdspladser.

Danmarks veteraner har ydet en indsats for, at Danmark kan leve i tryghed og frihed herhjemme. Forsvaret skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor veteraner anerkendes og behandles værdigt, når der er brug for støtte. Regeringen vil derfor fortsat udvikle indsatsen for vores veteraner.

Styrkelsen af Forsvaret og bemandingsområdet forventes samtidig at bidrage til en større reservestyrke, hvor medarbejdere, som er ansat uden for forsvarsområdet, fortsat står til rådighed for Forsvaret. Det vil også komme samfundet bredt set til gavn, at personer i reserven opnår kompetencer i andre erhverv, som de kan anvende i Forsvaret. Samtidigt med at disse personer har opnået kompetencer i Forsvaret, som kan anvendes i andre erhverv.

Fundamentet på plads

Regeringen ønsker med et nyt forsvarsforlig at sikre rammerne for den historiske op- og udbygning, som Forsvaret står over for. Forsvaret skal være veldrevent og effektivt, når Danmark skal leve op til NATO's målsætning om at bruge to procent af BNP på forsvar og sikkerhed. Her er det en forudsætning, at fundamentet under Forsvaret er solidt. Det er desværre ikke tilfældet i dag.

Forsvarsministeren præsenterede den 4. maj 2023 en afdækning af udfordringer på Forsvarsministeriets område, som viser, at Forsvarets behov og opgaver i dag overstiger de økonomiske rammer, der er afsat til det.

Som det fremgår af lanceringen af regeringens *Genopretning af Forsvarets fundament*, er det en central prioritet for regeringen at genoprette Forsvarets økonomiske og organisatoriske fundament med det nye forsvarsforlig. Nye investeringer, opgaver og initiativer skal bygges oven på et solidt fundament.

Derfor vil regeringen afsætte cirka 27 mia. kr. over de næste ti år til at styrke Forsvarets materiel, bygninger, IT og personel for at rette op på en række ophobede udfordringer i driften af Forsvaret. Det skal også finansiere en række nødvendige beslutninger om blandt andet NATO og EU.

Derudover afsættes cirka 11 mia. kr. over en ti-årig periode til yderligere investeringer i materiel og personel i lyset af den nye sikkerhedspolitiske og økonomiske virkelighed. For den betyder, at det fremover koster flere penge at drive det forsvar, der er i dag.

Regeringen vil med planen for genopretning af Forsvarets fundament rette op på de ophobede udfordringer i Forsvaret. Ved at afsætte midler vil regeringen blandt andet sikre:

Tidsvarende og teknologisk opdateret materiel

Opdatere Hærens infanterikampkøretøjer, så de lever op til de teknologiske og operative krav.

Håndtering af efterslæb ved Forsvarets bygninger

Udbedre Forsvarets indkvartering, undervisningsfaciliteter og kontorer til enhederne, som er nedslidte og kræver genopretning.

Drift af IT i Forsvarsministeriets koncern

Fortsætte håndtering af opbygget teknisk gæld i koncernens IT-systemer og IT-udstyr, så software, servere og netværksudstyr sikkerheds- og driftsmæssigt i højere grad vil blive vedligeholdt og moderniseret fremover.

Regeringen vil igangsætte nødvendige investeringer for at kunne videreføre Forsvaret i en ny sikkerhedspolitisk og økonomisk virkelighed. Midlerne vil blandt andet gå til:

Personel til Forsvaret

Flere soldater til Hærens, Søværnets og Flyvevåbnets enheder og besætninger.

Materiel til Forsvaret

Ammunition, så Forsvaret fremover har den nødvendige ammunition – både til opgaveløsning og lagerbeholdninger.

Drivmiddel og brændstof til Forsvarets skibe, fly og køretøjer.

Styrket økonomi- og forligsstyring

De økonomiske investeringer er et væsentligt skridt, men det kan ikke stå alene. For at få det maksimale ud af investeringerne skal Forsvarsministeriet være en veldrevet og effektiv organisation. Derfor vil regeringen styrke forligs- og økonomistyringen i det nye forsvarsforlig, så der er større gennemsigtighed og tættere opfølgning på de politiske beslutninger.

Samtidig skal der nedsættes et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til en veldrevet og effektiv organisation, så det danske forsvar får de bedste forudsætninger for at vokse i den kommende ti-årige forligsperiode.

Regeringen vil også afsætte reserver til uforudsete udgifter, så der inden for den økonomiske ramme er plads til at håndtere eventuelle nye fordyrelser, forsinkelser eller andre uforudsete udfordringer undervejs.

Regeringen vil snarest muligt efter indgåelse af det kommende forsvarsforlig nedsætte et ekspertudvalg, som frem mod medio 2025 løbende leverer anbefalinger inden for de tre hovedspor.

Indledningsvist vil ekspertudvalgets hovedfokus være på Hovedspor I: Stærk tværgående økonomisk styring og Hovedspor II: Organisering og ledelsesstruktur. De endelige rammer for ekspertudvalget skal drøftes nærmere med forligskredsen.

Som det også fremgår af regeringens plan for *Genopretning af Forsvarets fundament* skal ekspertudvalget komme med anbefalinger inden for tre hovedspor:

Hovedspor I

Stærk tværgående økonomisk styring

Ekspertudvalget skal komme med anbefalinger til, hvordan der kan sikres en stærkere tværgående styring samt mere transparent økonomisk styring, så der kan foretages tværgående prioriteringer og sikres øget sammenhæng mellem planlægning og budgetlægning. Som led heri skal ekspertudvalget forholde sig til implementeringsmodellen for det kommende forlig samt til et eller flere emnespecifikke styringsområder, såsom koncernens administrative IT.

Hovedspor II

Organisering og ledelsesstruktur

Ekspertudvalget skal belyse fordele og ulemper ved forskellige modeller for den fremadrettede organisering og ledelsesstruktur i Forsvarsministeriets koncern med henblik på at understøtte et effektivt og velorganiseret forsvar. Organiseringen på Forsvarsministeriets område skal understøtte koncernens evne til at træffe og implementere beslutninger samt muliggøre en transparent, tværgående styring på ministerområdet.

Hovedspor III

Mest muligt forsvar for pengene

Ekspertudvalget skal bidrage til at sikre, at Forsvaret drives effektivt. Der vil skulle gennemføres et analytisk arbejde vedrørende effektive visninger, omprioriteringer, ny teknologi med videre, som efterfølgende drøftes i forligskredsen med henblik på endelig beslutning om igangsættelse af mulige initiativer. Eventuelt frigjorte midler fastholdes på forsvarsområdet.

Økonomisk ramme og finansiering

Ca. 143 mia. kr.

til at styrke dansk forsvar og sikkerhed.

Regeringen vil afsætte en samlet økonomisk ramme på cirka 143 mia. kr. til initiativer over de næste ti år for at styrke dansk forsvar og sikkerhed samt opfylde NATO's to procent-målsætning og skabe et tidssvarende forsvar.

Den økonomiske ramme skal både håndtere de nye forsvars- og sikkerhedspolitiske initiativer, der skal styrke dansk forsvar og sikkerhed samt genopretningen af Forsvarets fundament.

Mia. kr., 2023-prisniveau	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Økonomisk ramme	6,9	8,1	9,7	12,4	14,2	16,4	18,6	18,8	19,0	19,2	143,2

Ca. 105 mia. kr.

Ramme til nye forsvars- og sikkerhedspolitiske prioriteter.

Regeringen vil afsætte cirka 105 mia. kr. til nye forsvars- og sikkerhedspolitiske prioriteter, som vil styrke dansk forsvar og sikkerhed og være med til at opfylde to procent-målsætningen varigt senest i 2030. Der lægges op til et rammeforlig, hvor de konkrete initiativer aftales løbende i forsvarsforligskredsen.

Mia. kr., 2023-prisniveau	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Nye forsvars- og sikkerhedspolitiske initiativer	1,5	1,8	3,8	7,5	11,9	14,0	16,0	16,2	16,3	16,4	105,4

Note: Rammen omfatter udgifter til anskaffelse af PULS-raketkaster i 2024-2025 og merudgifter til Den Europæiske Fredsfacilitet i 2024-2027, heraf 0,7 mia. kr. i 2024 og 0,6 mia. kr. i 2025.

Ca. 27 mia. kr.

Håndtering af ophobede udfordringer i driften af Forsvaret.

Regeringen vil afsætte cirka 27 mia. kr. over en ti-årig periode til at styrke Forsvarets materiel, bygninger, IT og personel for at rette op på de ophobede udfordringer. Derudover skal beslutninger, der allerede er truffet på grund af den nye sikkerhedspolitiske situation, finansieres, blandt andet øgede udgifter i regi af NATO og EU.

Mia. kr., 2023-prisniveau	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Håndtering af ophobede udfordringer	4,4	4,6	4,7	3,8	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	26,9

Ca. 11 mia. kr.

Nye investeringer til at videreføre Forsvaret på nuværende niveau.

Regeringen vil afsætte cirka 11 mia. kr. over en ti-årig periode til nødvendige investeringer på personel- og materielområdet for at kunne videreføre Forsvarets enheder og kapaciteter i den nye sikkerhedspolitiske virkelighed, hvor det koster flere penge at drive det Forsvar, der er i dag.

Mia. kr., 2023-prisniveau	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Nye investeringer til at videreføre Forsvaret	1,0	1,6	1,1	1,1	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	10,9

Note: ½ mia. håndteres i 2023.

Fuldt finansieret forsvarsforlig

Den samlede økonomiske ramme på cirka 143 mia. kr., som regeringen vil afsætte i det nye forsvarsforlig, er fuldt finansieret.

af Forsvaret som led i genopretningen af Forsvarets fundament.

Der hentes cirka 14 mia. kr. fra Forsvarsministeriets nuværende økonomiske ramme, der er afsat til at finansiere nye politiske prioriteringer i perioden 2024-2033. Regeringen vil konkret bruge de midler til håndtering af de ophobede udfordringer i driften

De resterende cirka 129 mia. kr. vil regeringen finansiere under det finanspolitiske råderum og investeringsrammen. Provenu fra afskaffelsen af store bededag bidrager til råderummet og indgår som en del af finansieringen i hele perioden.

Mia. kr., 2023-prisniveau	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	I alt
Reservation under Forsvarsministeriet	1,7	1,8	1,2	1,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	13,9
Finanspolitisk råderum og investeringsramme	5,2	6,3	8,5	10,7	12,9	15,1	17,3	17,6	17,8	18,0	129,3
Finansiering	6,9	8,1	9,7	12,4	14,2	16,4	18,6	18,8	19,0	19,2	143,2

Note: Differencer skyldes afrundinger.

For at indfri NATO-målsætningen skal forsvarsudgifterne efter NATO-definitionen løftes med cirka 20 mia. kr. i 2030. Til opgørelsen over Danmarks forsvarsudgifter til NATO indgår refusion af købsmoms og indberetning af andre forsvarsrelevante udgifter.

Med et løft af Danmarks forsvar og sikkerhed på cirka 17 mia. kr. er det forventningen, at Forsvarsministeriet vil modtage ekstra refusion af købsmoms på cirka 1½ mia. kr. i 2030, som indgår i opgørelsen af forsvarsudgifter til NATO.

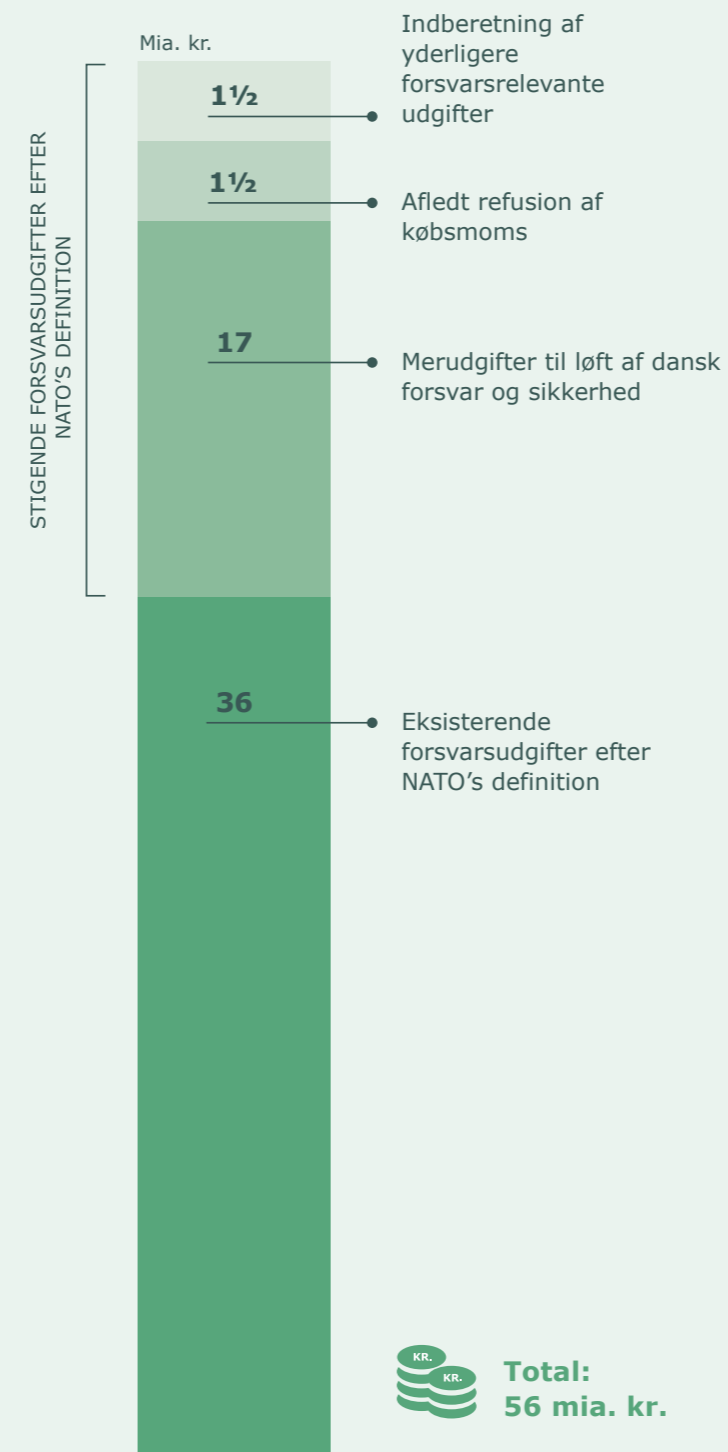
Regeringen ønsker desuden, at alle forsvarsrelevante udgifter skal indgå i den danske opgørelse af forsvarsudgifter til NATO som led i opfyldelsen af to procent-målsætningen – ligesom andre lande.

På baggrund af et analysearbejde af en række forsvarsrelevante udgifter, som ligger uden for Forsvarsministeriets økonomi, lægges det til grund, at der fremadrettet indberettes yderligere forsvarsrelaterede udgifter i størrelsesorden 1½ mia. kr. som led i den danske opgørelse af forsvarsudgifter til NATO. Regeringen ønsker samtidig at fortsætte arbejdet med at sikre, at alle forsvarsrelevante udgifter tælles med i den danske indberetning til NATO, og at forligskredsen senere i forligsperioden vil tage stilling til eventuelle økonomiske konsekvenser.

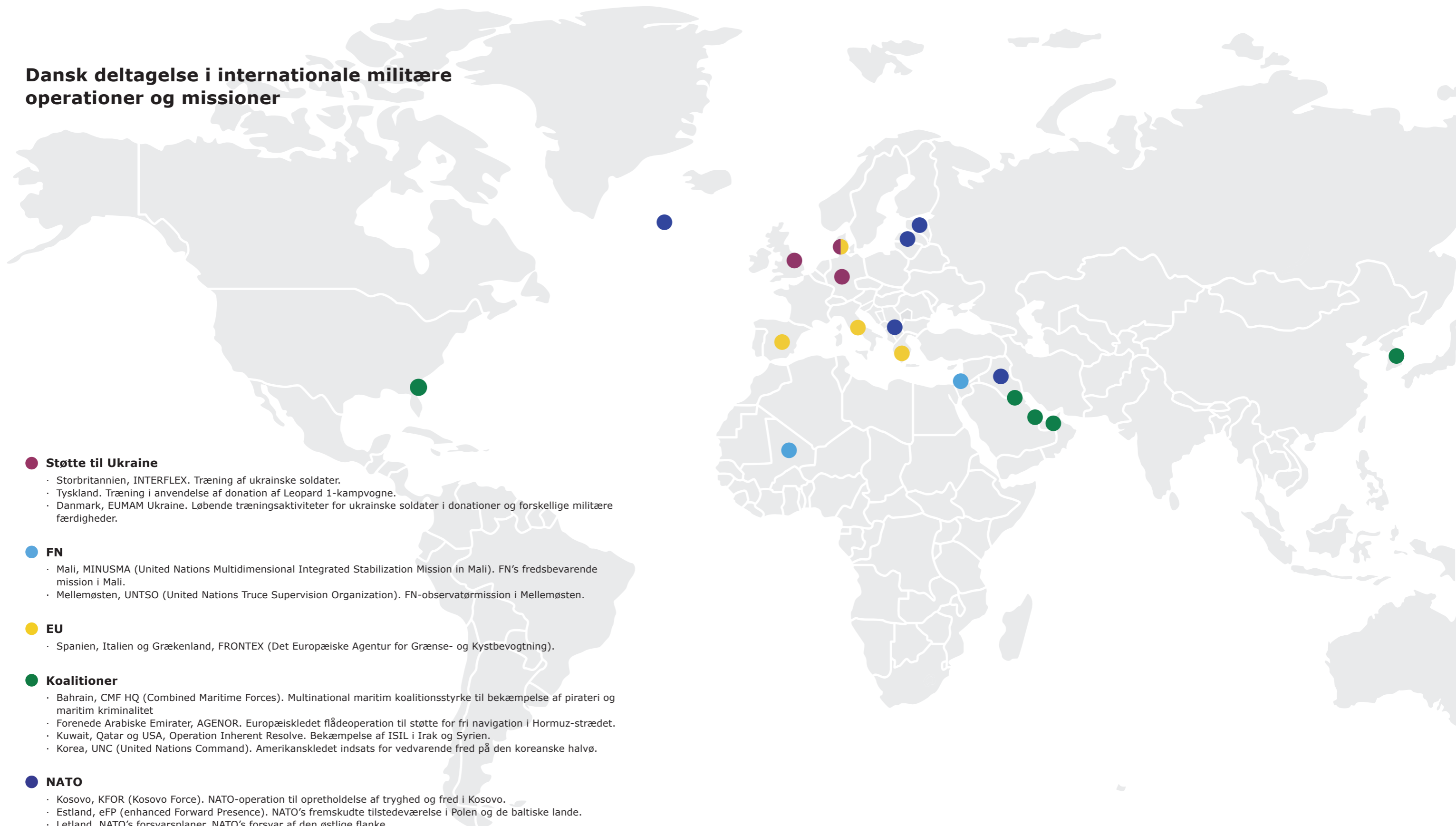
Regeringen fremlægger dermed et udspil til et fuldt finansieret forsvarsforlig, der vil indfri NATO's to procent-målsætning varigt senest i 2030.

Indfrielse af NATO's to procent-målsætning

Regeringen fremlægger et udspil til et fuldt finansieret forsvarsforlig, der vil indfri NATO's to procent-målsætning varigt senest i 2030.

Dansk deltagelse i internationale militære operationer og missioner

● Støtte til Ukraine

- Storbritannien, INTERFLEX. Træning af ukrainske soldater.
- Tyskland. Træning i anvendelse af donation af Leopard 1-kampvogne.
- Danmark, EUMAM Ukraine. Løbende træningsaktiviteter for ukrainske soldater i donationer og forskellige militære færdigheder.

● FN

- Mali, MINUSMA (United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali). FN's fredsbevarende mission i Mali.
- Mellemøsten, UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization). FN-observatørmission i Mellemøsten.

● EU

- Spanien, Italien og Grækenland, FRONTEX (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning).

● Koalition

- Bahrain, CMF HQ (Combined Maritime Forces). Multinational maritim koalitionstyrke til bekæmpelse af pirateri og maritim kriminalitet
- Forenede Arabiske Emirater, AGENOR. Europæiskledet flådeoperation til støtte for fri navigation i Hormuz-strædet.
- Kuwait, Qatar og USA, Operation Inherent Resolve. Bekæmpelse af ISIL i Irak og Syrien.
- Korea, UNC (United Nations Command). Amerikanskledet indsats for vedvarende fred på den koreanske halvø.

● NATO

- Kosovo, KFOR (Kosovo Force). NATO-operation til opretholdelse af trykthed og fred i Kosovo.
- Estland, eFP (enhanced Forward Presence). NATO's fremskudte tilstedeværelse i Polen og de baltiske lande.
- Letland, NATO's forsvarsplaner. NATO's forsvar af den østlige flanke.
- Nordatlanten og Østersøen. NATO's stående flådestyrke fregatgruppe 1 til NATO's afskrækkelse og kollektive forsvar.
- Irak, NATO Mission Iraq. NATO's rådgivnings- og kapacitetsopbygningsmission i Irak.

Holmens Kanal 9
1060 København K
DK – Denmark
www.fmn.dk